

ผู้นำของใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสหกรณ์โคกเมहनองโพ

นางสาว ระวีวรรณ ช่อมพฤษภ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์ เป็นส่วนหนึ่ง ของการ ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ. ศ. ๒๕๖๑

007948

i 17085925

INNOVATORS : A CASE STUDY OF KNONGPO DAIRY CO-OP'S MEMBERS

Miss Raweson Chaumpluk

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Sociology)

Department of Social and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ผู้นำของใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพ
โดย   นางสาว ระวีวรรณ ชุ่มพฤษ์
แผนกวิชา   สังกมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผศ.ดร. อมรา พงศาพิชญ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย   อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
..... รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. พัทธง-สายบุญ)

..... กรรมการ
(นายประสิทธิ์ มัชฌิมา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผู้นำขงใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีของสมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพ จำกัด
ชื่อ นิสิต	นางสาว ระวีวรรณ ชุ่มพฤษ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.ดร. อมรา พงศาพิชญ์
แผนกวิชา	สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
ปีการศึกษา	๒๕๒๐

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องผู้นำขงใหม่นี้เป็นการศึกษาเพื่อทราบถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ และลักษณะทั่ว ๆ ไปของสมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพ จำกัด ซึ่งเป็นสมาชิกที่เลี้ยงโคนมด้วย โดยการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสมาชิกที่เลี้ยงโคนมเป็นระยะเวลานาน และสมาชิกที่เพิ่งหันมาเลี้ยงโคนมว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรและในลักษณะใดบ้าง

ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากการออกวิจัยสนามด้วยตนเองระหว่างวันที่ ๑ - ๓๐ เมษายน ๒๕๑๙ โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์สมาชิกที่เป็นตัวอย่าง ๑๓๓ คน ซึ่งเท่ากับ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ของสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด

ผลจากการศึกษาปรากฏว่า สมาชิกที่เลี้ยงโคนมมานานที่สุดคือตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไป มีลักษณะเด่นกว่าสมาชิกที่เลี้ยงโคนมมาในเวลาที่น้อยปีกว่า นั่นคือสมาชิกกลุ่มนี้มีอายุค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ เป็นกลุ่มที่มีอัตราส่วนของผู้ที่จบ ป.๔ น้อยที่สุด มีสถานภาพทางสังคมสูงสุด มีกิจการขนาดใหญ่ที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ และมีประสิทธิภาพ มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี มีแนวโน้มว่ามีความเชื่อแบบโบราณประเพณีมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ มีการติดต่อกับคนทั้งในชุมชนและนอกชุมชน มีการอ่านข่าวสารต่าง ๆ มาก รวมทั้งมี

อัตรากรอ่านเอกสารแนะนำเรื่อง เลี้ยงโคนมสูงที่สุด มีการใช้สื่อมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์ค่อนข้างสูง ลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ตรงข้ามกับลักษณะของสมาชิกที่เลี้ยงโคนมมานาน ๑ - ๓ ปี อย่างสิ้นเชิง นั่นคือสมาชิกที่เลี้ยงโคนมมานาน ๑ - ๓ ปี สมาชิกในกลุ่มนี้มีระดับอายุทั้งคนหนุ่มและคนแก่อยู่ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน มีอัตราส่วนของผู้ที่จบ ป.๔ ค่อนข้างสูง มีสถานภาพทางสังคมต่ำสุด มีกิจการขนาดเล็กที่สุดและมีประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำฐานะปานกลาง ไม่ค่อยมีความยึดมั่นในความเชื่อแบบโบราณประเพณีมากนัก มีการติดต่อกับคนนอกชุมชนน้อยที่สุด มีอัตราการใช้สื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์น้อยที่สุด มีการใช้สื่อมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์น้อยที่สุด ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่เลี้ยงโคนมมานาน ๔ - ๖ ปีนั้น เป็นกลุ่มที่มีคุณสมบัติและลักษณะต่าง ๆ เป็นกลาง ๆ คืออยู่ในระหว่างกลุ่มที่ ๑ (เลี้ยงโคนม ๑ - ๓ ปี) และกลุ่มที่ ๓ (เลี้ยงโคนม ๗ ปีขึ้นไป)

ลักษณะของสมาชิกที่เลี้ยงโคนมมานาน ๗ ปีขึ้นไปนี้ มีความใกล้เคียงกับคุณสมบัติของผู้นำของใหม่ที่ Rogers ได้ศึกษาไว้ในประเทศโคลอมเบีย ยกเว้นในเรื่องระดับการศึกษา และความเชื่อแบบโบราณประเพณี ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับที่ Rogers ได้ศึกษาไว้.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Innovators : A Case Study of Knongpo Diary Co-po's
members
Name Miss Rawewan Chaumpluk
Thesis Advisor Assistant Prof. Dr. Amara Pongsapich
Department Sociology and Anthropology
Academic Year 1977

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to give general characteristics of Knongpo Diary Co-op members who raise milk cows. This thesis is a comparative study of co-op members who raise milk cows for a long time (more than 7 years) and members who raise milk cows for a few years (1-3 years).

The data in this study are derived from the writer's survey research. The survey was conducted during 1-30 April 1976 when 30% of Knongpo Diary Co-op members were interviewed.

It was found that members who raise milk cows for over 7 years have quite outstanding characteristics, that is they are rather older in age than other groups, have lowest level of education (grade 4), highest social and economic status, with largest and most efficient farm businesses. The tendency is that this group

have more traditional belief than other groups, have more communication with people who live within and outside the community, read newspaper and agricultural magazines most frequently, and listen to radio and television more frequently. These characteristics are opposite to the characteristics of those members who raise milk cows for a few years. The latter group consists of people both young and old of low social status, with high percentage of people with grade 4 education. They own small inefficiently operated farms, have moderate economic status, hold no traditional belief and rate of contact with people outside the community and rate of use of mass media such as newspaper, agricultural magazine, radio and television are lowest. Members who raise milk cows for four to six years are the group of moderate characteristics, that is, their characteristics are in the middle between group 1 (those who raise milk cows for 1-3 years) and group 3 (those who raise milk cows for over 7 years).

The characteristics of members who raise milk cows for over seven years are similar to the characteristics of the innovators studied by Rogers in Colombia except for the level of education and degree of folk belief.

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ขอแสดงความขอบพระคุณอย่างสูงต่ออาจารย์ ประดิษฐ์ มัชฌิมา อธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร แห่งประเทศไทย ผู้มอบทุนในการวิจัยครั้งนี้และได้กรุณาให้ คำแนะนำและแนวความคิดที่มีประโยชน์อย่างมาก ขอบพระคุณต่อศาสตราจารย์ ดร. พัทธยา สายหู ที่กรุณาให้คำแนะนำในการกำหนดหัวข้อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร. อมรา พงศาพิชญ์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัยที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจอย่างที่สุด ขอกราบขอบคุณ อาจารย์ มาลินี ชุ่มพฤษ์ ผู้ซึ่ง เป็นผู้ที่ให้ความห่วงใยและกรุณาช่วยเหลือ เอกสารและหนังสือ ในการค้นคว้า รวมทั้งให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาตลอด กราบขอบคุณ คุณระพีพร ณ หุ่นพานิช นักวิจัยประจำสถาบันประชากรศาสตร์ ผู้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลืออย่างมากในการจัดทำตาราง ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย ผู้เขียน ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก คุณจันทร์เพ็ญ แสงเทียนฉาย คุณเสาวลักษณ์ ขำนิล คุณเขาวนุช เพ็ชรบุญศรี คุณชัยวิทย์ วรสุตร คุณศิริพร เอื้อวีโรจน์งูร ตลอดจน เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดทุก ๆ ท่าน ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ท้ายที่สุดนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อคุณแม่ ที่ให้ความอุปถัมภ์ ในต้นทุนทรัพย์โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย จนกระทั่งผู้เขียนได้ก้าวมาอยู่ในตำแหน่งปัจจุบัน รวมทั้งขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านกำลังใจและกำลัง กาย อันเป็นพลังสำคัญให้การ เขียนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๗
รายการรูปประกอบ	๗
บทที่	
๑ บทนำ	๑
๒ ระเบียบวิธีวิจัย	๑๕
๓ สภาพทั่วไปของหมู่บ้านและสหกรณ์โคนมหนองโพ	๓๐
๔ ลักษณะผู้นำของใหม่	๓๖
๕ สรุปและขอเสนอแนะ	๑๐๑
บรรณานุกรม	๑๑๔
ภาคผนวก	๑๑๘
ประวัติ	๑๕๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่เลี้ยงโคแม่จำนวนตามจำนวนปีที่เลี้ยงวัวและจำนวนวัวที่ครอบครอง	๕๐
๒	อัตราส่วนร้อยละในการใช้เงิน ๒,๐๐๐ บาท จำแนกตามอายุและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๕๓
๓	อัตราส่วนร้อยละของการใช้เงิน ๑๐,๐๐๐ บาท จำแนกตามอายุและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๕๕
๔	อัตราส่วนร้อยละในการขยายอาชีพจำแนกตามอายุและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๕๗
๕	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่มีความคิดในการขยายอาชีพ จำแนกตามฐานะทาง เศรษฐกิจและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๕๘
๖	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่กู้เงินสหกรณ์จำแนกตามอายุและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๕๐
๗	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่กู้เงินสหกรณ์จำแนกตามฐานะทาง เศรษฐกิจและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๕๒
๘	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่กู้เงินจากแหล่งอื่นจำแนกตามอายุและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๕๓
๙	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่กู้เงินจากแหล่งอื่นจำแนกตามฐานะทาง เศรษฐกิจและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๕๕
๑๐	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ทำพิธีสะเทาะเคราะห์จำแนกตามการศึกษาและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๕๘
๑๑	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ไปรณรงค์จำแนกตามการศึกษาและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๖๐

๑๒	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่เกษียณบำนาญตามการศึกษาและจำนวนปีที่ เลี้ยงวัว	๒๒
๑๓	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ไปคุมหมอกูจำแนกตามการศึกษาและจำนวนปี ที่เลี้ยงวัว	๒๔
๑๔	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ทำพิธีสะเคาะ เเคราะห์จำแนกตามอายุและ จำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๒๗
๑๕	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ไปรดน้ำมนต์จำแนกตามอายุและจำนวนปี ที่เลี้ยงวัว	๒๘
๑๖	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ทำพิธีเกษียณบำนาญตามอายุและจำนวนปี ที่เลี้ยงวัว	๓๐
๑๗	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ไปคุมหมอกูจำแนกตามอายุและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๓๑
๑๘	อัตราส่วนร้อยละของความคิดในการให้การศึกษากับบุตรจำแนกตามการศึกษา และจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๓๓
๑๙	อัตราส่วนร้อยละของความเห็นในการเลือกคูครองให้แก่บุตรจำแนกตามการ ศึกษาและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๓๕
๒๐	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่รู้จักผู้จัดการสหกรณ์จำแนกตามสถานภาพและ จำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๓๗
๒๑	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่รู้จักนายอำเภอจำแนกตามสถานภาพและจำนวน ปีที่เลี้ยงวัว	๓๘
๒๒	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่รู้จักผู้แทนจังหวัดราชบุรีจำแนกตามสถานภาพและ จำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๔๐
๒๓	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่รู้จักผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีจำแนกตามสถานภาพ และจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๔๑

ตารางที่ ๑

ณ
หน้า

๒๔	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่มีคนมาหาขอความช่วยเหลือจำแนกตาม สถานภาพและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๘๓
๒๕	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ไปตลาดในตัวอำเภอจำแนกตามอายุและ จำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๘๖
๒๖	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ไปจังหวัดราชบุรีจำแนกตามอายุและจำนวน ปีที่เลี้ยงวัว	๘๗
๒๗	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ไปจังหวัดอื่นจำแนกตามอายุและจำนวนปี ที่เลี้ยงวัว	๘๘
๒๘	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ไปกรุงเทพฯ จำแนกตามอายุและจำนวนปี ที่เลี้ยงวัว	๘๘
๒๙	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่อ่านหนังสือพิมพ์จำแนกตามการศึกษาและจำนวน ปีที่เลี้ยงวัว	๙๔
๓๐	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่อ่านหนังสือรายสัปดาห์จำแนกตามการศึกษาและ จำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๙๕
๓๑	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่อ่านหนังสือแนะนำเรื่องวัวจำแนกตามการศึกษา และจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๙๗
๓๒	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ฟังวิทยุจำแนกตามอายุและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๙๘
๓๓	อัตราส่วนร้อยละของสมาชิกที่ดูโทรทัศน์จำแนกตามอายุและจำนวนปีที่เลี้ยงวัว	๑๐๐